

רשומות

הצעות חוק

11 במרס 1996

2528

כ' באדר התשנ"ו

עמוד

643 הצעת חוק שירותי הובלה, התשנ"ו-1996

מתפרסמת בזו הצעת חוק של חבר הכנסת מטעם ועדת הכלכלה של הכנסת:

הצעת חוק שירותי הובלה, התשנ"ו-1996*

פרק ראשון: הגדרות

1. בחוק זה - הגדרות

"גרור" - כמשמעותו בתקנות התעבורה, אשר משקלו הכולל הוא 10 טון או יותר;
"הובלה" - הובלה במשאית של מטענים, נזולים או מוצקים, לרבות בתפוזרת, בין בשכר ובין בקשר עם עסקו או מסחרו של מוביל;

דברי הסבר

ללא סטטים במשאית שאינה מתוחזקת כראוי ונסיעה עם רשיונות לא בתוקף הן של הנהג והן של המשאית. מוצע להסדיר את כל נושא המשאיות, האוטובוסים ונהגיהם, על מנת לשים קץ למצב הבלתי נסבל הקיים היום בתחום זה בכבישים.

פרק ראשון

ענינו של הפרק "הגדרות". מוצע לקבוע הגדרות ברורות לגבי רשיון הובלה ורשיון מפעיל.

מטרתה של הצעת חוק זו היא להייב רשיון לענף ההפעלה של הובלה במשאית במדינת ישראל. נושא זה חייב להיות מוסדר בחקיקה ראשית, כדי להבטיח התאמתו לחוק-יסוד: חופש העיסוק.

כיום, נושא המשאיות ונהגיהן, חברות ההובלה וההסעה וקציני הבטיחות פרוץ, וכל בעל עסק של משאיות עושה כרצונו, כך שבפועל ניתן לראות משאיות כבדות הנהוגות בידי נהגים אשר נמצאים ליד ההגה 16-26 שעות רצופות, העמסת יתר של המשאיות, נסיעה

* הצעת חוק מס' גשנ"ג; הועברה לוועדה ביום כ"ד בשבט התשנ"ו (14 בפברואר 1996).

"הובלה בשכר" - הובלה במשאית כשכר או בתמורה אחרת;
 "הובלה עצמית" - הובלה במשאית הנמצאת בבעלות המוביל או בשליטתו, לצרכי עסקי העצמיים של המוביל, ללא קבלת שכר או תמורה אחרת;
 "השכרה" - השכרת גרורים, השאלתם, מתן רשות השימוש בהם והעמדתם לרשות אדם אחר בכל צורה שהיא, כשהם נעשים או ניתנים בשכר או בתמורה אחרת;
 "מוביל" - אדם שלו הבעלות או השליטה במשאית, לרבות המחזיק במשאית מכוח הסכם של מקח-אגב-שכירות;
 "מוזמין הובלה" - אדם שהוזמן ממוביל ביצוע הובלה בשכר או בתמורה אחרת;
 "מפקח" - מפקח על התעבורה במשרד התחבורה או מי שהמפקח הסמיכו לענין חוק זה, ובמידה שהסמיכו;
 "משאית" - רכב מנועי מסחרי כמשמעותו בפקודת התעבורה¹, שמשקלו הכולל המותר עולה על 10,000 ק"ג;
 "משרד הובלה" - מקום שבו מתנהל מפעל, עסק, מיזם או מוסד של הובלה, בשכר או בתמורה אחרת, ברכב מסחרי או במשאית;
 "רשיון הובלה בינלאומי" - רשיון להובלה בשכר הן בשטח מדינת ישראל והן מחוץ לישראל;
 "רשיון הובלה כמדינת ישראל" - רשיון להובלה בשכר בשטח מדינת ישראל בלבד;
 "רשיון להובלה עצמית" - רשיון להובלה שלא בשכר, לצרכים עצמיים בלבד, הן בשטח מדינת ישראל והן מחוץ לישראל, כפי שייקבע בתנאי הרשיון;
 "רשיון מפעיל" - רשיון להובלה עצמית אשר ניתן על פי הוק זה ואשר הוא מסוג רשיון הובלה כמדינת ישראל או רשיון הובלה בינלאומי;
 "שטר מטען" - הסכם הובלה בשכר במשאית, שהצדדים לו הם מוביל ומוזמין הובלה;
 "תקנות התעבורה" - תקנות התעבורה, התשכ"א-1961².

פרק שני: רשיונות מפעיל

2.	לא יעסוק אדם בהובלה במשאית אלא אם כן נתן לו המפקח רשיון להובלה במשאית לפי חוק זה ובהתאם לתנאיו.	חובת רשיון מפעיל
3.	לא יזמין אדם הובלה במשאית אלא מאדם שיש לו רשיון להובלה במשאית על פי חוק זה.	חובת התקשורת עם בעל רשיון
4.	(א) בקשה לרשיון לפי פרק זה או להידורשו תוגש למפקח בטופס שניתן להשיגו במשרדי המפקח.	בקשה לרשיון

דברי הסבר

להיב אותו לעמוד בכל התנאים ההכרחיים להפעלה חוקית של חברת הובלה הכוללת שמירה על שעות עבודה של נהג, שכר מינימום, העמסת יתר וכאלה.

פרק שני
 ענינו של הפרק "רשיונות הפעלה"; הוא בא להיב כל אדם המפעיל רכב הובלה לקבל רשיון מפעיל כדי

¹ ריני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173; ס"ח התשנ"ה, עמ' 346.
² ק"ת התשכ"א, עמ' 1425; התשנ"ה, עמ' 1702.

- (ב) המבקש ישיב תשובות נכונות ומלאות על כל שאלה שבטופס האמור.
- (ג) המבקש רשאי להגיש בקשה לרשיון אחת בלבד.
5. המפקח, לאחר שהתייעץ עם ועדה מייעצת, רשאי לתת רשיון מפעיל, להתנות בו החלטת המפקח תנאים, להוסיף עליהם או לשנותם, להגביל את תקופת תוקפו, להתלותו או לבטלו.
6. כל רשיון מפעיל יכלול בין היתר:
- (1) סוג הרשיון;
 - (2) סוג ההובלה המותר;
 - (3) מספר כלי הרכב הנגררים המרבי הנכללים ברשיון;
 - (4) תנאים מיוחדים והגבלות.
7. לכל כלי רכב בנפרד יינתן רשיון הפעלה אשר בו יפורטו:
- (1) שם המפעיל;
 - (2) מספר רשיון הרכב כרשום ברשות הרישוי;
 - (3) מספר רשיון המפעיל;
 - (4) סוג רשיון המפעיל;
 - (5) סוג ההובלה המותר באותו כלי רכב;
 - (6) מועד תוקף רשיון המפעיל.
8. לא יתן המפקח למבקש רשיון מפעיל אלא לאחר שהוכח לו כל אלה:
- (1) המבקש הוא תושב ישראלי שמלאו לו 21 שנים או שהוא תאגיד רשום בישראל;
 - (2) אין לגביו רישום במרשם הפלילי על הרשעה שלדעת המפקח יש בה כדי למנוע מתן רשיון לפי חוק זה, ואם הוא תאגיד רשום בישראל - אין לגבי בעלי התאגיד או מנהליו רישום במרשם הפלילי, שלדעת המפקח יש בה כדי למנוע מתן רשיון לפי חוק זה.
9. המפקח רשאי, בין היתר, לקבוע ברשיון מפעיל תנאים בענינים אלה, כולם או מקצתם:
- (1) מספר המשאיות אשר בעל הרשיון יהיה רשאי להפעיל;
 - (2) סוג המשאית אשר תופעל, לרבות אורך, משקל כולל מותר, שנת הייצור ומספר השנים שבו תופעל המשאית כאמור;
 - (3) סוג המטען אשר בעל הרשיון יהיה רשאי להוביל;
 - (4) הובלה בפיקוח קצין בטיחות כמשמעותו בחלק י' לתקנות התעבורה;
 - (5) הובלה בפיקוח מנהל מקצועי שהוסמך לפי סעיף 27;
 - (6) משרדים וחניונים;
 - (7) אמצעי החזקה ומתקנים;
 - (8) מרכזי תפעול;

- (9) אחריות בעל הרשיון לגבי המטען או לגבי צד שלישי;
- (10) ביטוח המוביל, המשאית, המטען וביטוח לטובת המזמין;
- (11) הוכחת יכולת פיננסית לקיום החזקה נאותה של כלי הרכב.
10. (א) בעל רשיון מפעיל –
- (1) ינהל ספר רכב והחזקה שיכלול דוחות של טיפולי רכב ואישורי תקינות לרכב כפי שנקבע בחלק י' לתקנות התעבורה;
- (2) ישמור את כל כרטיסי הטכוגרף שנים עשר חודשים לפחות;
- (3) יקפיד, ויהיה אחראי לכך, שמנהל תחבורה וסדרן יקפידו על קיום הוראות הנוגעות לשעות עבודת נהגים בהתאם לתקנה 168 לתקנות התעבורה.
- (ב) בעל רשיון מפעיל יחזיק כל ספרי הרכב וכן כרטיסי הטכוגרף במשרדו הראשי ויציגם למפקח או לשוטר, לפי דרישתם.
11. (א) שר התחבורה ימנה ועדה שתייעץ למפקח לענין סעיף 5.
- (ב) הוועדה המייעצת תהיה בת שלושה עשר חברים וחבריה:
- (1) שני נציגי משרד התחבורה אשר אחד מהם יהיה היושב ראש והשני יהיה ממלא מקומו של היושב ראש;
- (2) נציג אחד של עמותת הנהגים המקצועיים;
- (3) נציג אחד של איגוד קציני בטיחות;
- (4) נציג אחד של משרד הבטחון;
- (5) נציג אחד של משרד המסחר והתעשייה;
- (6) נציג אחד של המשרד לאיכות הסביבה;
- (7) נציג אחד של משטרת ישראל;
- (8) נציג אחד של מע"צ;
- (9) נציג אחד של מרכז השלטון המקומי;
- (10) שני נציגים מטעם הארגון המייצג הגדול ביותר של מובילי המטענים בשכר;
- (11) נציג אחד של ארגון הגג הגדול ביותר של המובילים לצרכים עצמיים.
12. ניתן רשיון מפעיל לתאגיד, רשאי המפקח לקבוע בו כי לא יעשה אדם כל שינוי בתאגיד על ידי הוספת חבר או שותף, או על-ידי ההלפה או על ידי ביטול מניות, העברתן או הקצאתן מחדש – גם אם נעשו בינם לבין מי שאינו חבר התאגיד, אלא אם כן נתן המפקח הסכמתו לכך בכתב.
13. תקופת תוקפו של רשיון היא כפי שיוורה המפקח, ובלבד שלא תעלה על שלוש שנים.
14. בעלו, מפעילו, מנהל וכל עובד של בעל רשיון חייב למלא אחר תנאי רשיון שניתנו לבעל הרשיון.

15. (א) לא יעביר אדם רשיון לאחר, אלא באישור בכתב מאת המפקח.
העברת רשיון
(ב) לא יעביר אדם לאחר בכל דרך שהיא את הבעלות או את ההחזקה ברכב שניתן לגביו רשיון, אלא באישור בכתב מאת המפקח.
16. בעל רשיון יודיע למפקח אם חל שינוי בתנאים שלפיהם קיבל את הרשיון, תוך מתן הודעה חמישה עשר ימים מהיום שבו חל השינוי.
17. בעל רשיון יחזיק העתק מן הרשיון במקום בולט במשרדו הראשי וככל סניף מאושר של משרדו ויציגו למפקח או לשוטר, לפי דרישתם.
18. המפקח רשאי לבטל, להתנות בו תנאים, להגביל ולשנות כל סוג של רשיון מפעיל, אם מתקיימת אחת מאלה:
סמכויות המפקח בקשר לרשיון
(1) בעל הרשיון אינו ממלא אחר התנאים שנקבעו מלכתחילה לקבלת הרשיון;
(2) בעל הרשיון לא קיים את תנאי הרשיון;
(3) בעל הרשיון הורשע בעבירה בשל אי תקינות בהחזקת כלי הרכב או חלקם, או בשל עומס יתר או אי הקפדה על שעות הנהיגה המותרים לנהיגים.
19. (א) פקע תוקף רשיון, חייב בעליו להחזירו למפקח תוך שבעה ימים מיום פקיעתו.
החזרת רשיון
(ב) הודיע המפקח לבעל רשיון על ביטול רשיונו או על התליתו, חייב בעל הרשיון להחזירו למפקח תוך הזמן הנקוב בהודעה.
20. החליט המפקח על שינויים ברשיון או על תנאיו או על הגבלות בו, יודיע על כך לבעל הרשיון, ובעל הרשיון ימציא את הרשיון למפקח תוך הזמן הנקוב בהודעה כדי שיירשמו בו השינוי, התנאי או ההגבלה, לפי העניין.
21. המפקח רשאי להורות למבקש רשיון או לבעל רשיון כי רכב שאותו מבקש בעל הרשיון להפעיל, יוכא לבדיקה במכון מורשה; מי שנמסרה לו הוראה כאמור חייב למלא אחריה תוך הזמן שהורה המפקח.
22. ניתן רשיון להובלה במשאית, חייב הנוהג בה להחזיק את הרשיון שניתן בצמוד לרשיון הרכב, ולהציגו למפקח או לשוטר, לפי דרישתם.
23. כל מי שביום תחילתו של חוק זה הינו מוביל של משאית יהא פטור מחובת קבלת רשיון עד 90 ימים מיום תחילתו.

פרק שלישי: משרדי הובלה

24. לא יפתח אדם, לא יקים, לא יפעיל ולא ינהל משרד הובלה, אלא על-פי רשיון מאת המפקח ובהתאם לתנאי הרשיון.
רשיון למשרד הובלה
25. בקשה לרשיון למשרד הובלה תוגש למפקח בטופס שנקבע.
הגשת הבקשה

דברי הסבר

פרק שלישי

ענינו של הפרק "משרדי הובלה"; הוא בא על מנת לפקח על מי שרוצה לפתוח משרד הובלה למשאיות.

26. המפקח רשאי לתת רשיון למשרד הובלה למבקש שהוכיח, להנחת דעתו, שנתמלאו כל אלה:

תנאי לקבלת הרשיון

- (1) הוא תאגיד רשום בישראל;
 - (2) לרשותו מקום ומבנה מתאימים למשרד ולחניית כלי הרכב שהוא בעלם או מפעילם;
 - (3) לרשותו שמונה משאיות לפחות או מספר משאיות שמשקלן המותר הוא לא פחות מ-100,000 ק"ג, שהן בבעלותו של התאגיד, רשומות על שמו ברשיון הרכב ומופעלות על ידו, או שהן בבעלות חברי התאגיד או בעלי המניות שלו; בפסקה זו -
- "בעלות" - בעלות שלא תפחת מ-50% מערך המשאית;
- "מניה" - מניה המקנה בעלות בתאגיד, למעט מניית הנהלה או מניה מיוחדת;
- (4) עומד לרשותו מנהל מקצועי שהוסמך לפי סעיף 27, אשר הוא מעסיקו לבדו;
 - (5) הוא מעסיק קצין בטיחות כמשמעותו בחלק י' לתקנות התעבורה.

27. לא יוסמך אדם להיות מנהל מקצועי של משרד הובלה אלא אם כן הוכיח, להנחת דעתו של המפקח, שנתמלאו כל אלה:

הסמכת מנהל מקצועי

- (1) הוא תושב ישראלי שמלאו לו 25 שנים;
- (2) הוא בעל רשיון נהיגה לפי תקנה 179 לתקנות התעבורה;
- (3) יש לו נסיון של שנתיים לפחות בתפקיד ארגוני בתחום ההובלה במשאיות;
- (4) הוא עמד בהצלחה בבחינות בפני ועדת ההסמכה שמונתה לפי סעיף 28, או בפני גוף אחר שאישר לענין זה שר התחבורה, בדיני תעבורה, בטיפול במשאיות ובהחזקתן, בכללי פריקה וטעינה, בניהול משרד הובלה ובניהול עובדים, זולת אם פטר אותו המפקח מהבחינות כאמור, כולן או מקצתן;
- (5) הוא עבר בהצלחה קורס מקצועי למנהלים מקצועיים של משרד הובלה, זולת אם פטר אותו המפקח מהקורס בהתחשב בהכשרתו המקצועית;
- (6) אין לגביו רישום במרשם הפלילי על הרשעה שלדעת המפקח יש בה כדי למנוע מתן הסמכה לפי סעיף זה.

28. (א) שר התחבורה ימנה ועדת הסמכה לצורך הסמכת מנהלים מקצועיים.

ועדת הסמכה

(ב) ועדת ההסמכה תהיה בת המישה חברים והבריה -

- (1) שני נציגים של משרד התחבורה;
 - (2) נציג אחד של משרד העבודה והרווחה;
 - (3) שני נציגים של הארגון הארצי של מובילים המייצג את המספר הגדול ביותר של מובילים.
- (ג) שר התחבורה ימנה את יושב ראש ועדת ההסמכה מבין נציגי משרד התחבורה.

29. תוקפו של רשיון למשרד הובלה הוא לשנה אחת, זולת אם יקבע המפקח מועד קצר יותר.

תוקף הרשיון

30. המפקח רשאי לתת רשיון למשרד הובלה או לחדשו, לסרב לתתו או לחדשו, לבטלו, להתלותו, להתנות בו תנאים, להוסיף עליהם, לבטלם או לשנותם.

31. רשיון למשרד הובלה אינו ניתן להעברה, אלא באישור בכתב מאת המפקח ובתנאים שיקבע.

32. בעד מתן רשיון הפעלה, רשיון למשרד הובלה, הסמכה או אישור, ובעד חידושם, תשלום אגרה בשיעור שייקבע.

פרק רביעי: שטר מטען

33. (א) לא יוביל אדם במשאית ולא ירשה להוביל בה אלא אם הוצא שטר מטען לגבי אותה הובלה.

(ב) שטר מטען לפי סעיף קטן (א) יהיה בכל עת ההובלה בירי נוהג המשאית.

(ג) שטר מטען ייערך בשלושה עותקים, שאחד מהם יימסר למוביל; המוביל יהזיק את עותק של שטר המטען לתקופה של ששה חודשים לפחות.

(ד) הנהג או המוביל יציג שטר מטען לפי דרישת שוטר או לפי דרישת המפקח או מי שהמפקח הסמיכו לכך.

(ה) על הובלה שלא הוצא לגביה שטר מטען כאמור בסעיף זה, יחולו התנאים שנקבעו בשטר המטען בנוסח שאישר אותו המפקח, הוראות חוק זה וכן הוראות כל דין, במידה שאינן סותרות את הוראות חוק זה ואת תנאי שטר המטען כאמור.

34. שטר מטען יהיה בנוסח שפירסמה הרשות בהודעה ברשומות.

35. בשטר המטען יפורטו:

(1) שם המוביל, מענו ומספר הרשיון שניתן למשרדו המורשה לפי סעיף 2;

(2) שם המזמין ומענו;

(3) מקום המוצא ומקום היעד של המטען המובל לפי שטר המטען;

(4) תאריך הוצאת שטר המטען;

(5) מספר הרישום של המשאית שבה מבוצעת ההובלה;

(6) סוג המטען ומשקלו;

(7) זמן ביצוע ההובלה ומועד משוער למסירת המטען למזמין;

(8) תחומי האחריות של המוביל לגבי המטען והיקף הביטוח מפני נזקים או אובדן למטען שיש למוביל;

(9) המשקל הכולל המותר והמטען המורשה לפי רשיון הרכב.

36. (א) מוביל ומזמין הובלה רשאים לכלול בשטר מטען פרטים נוספים בדבר אופן ביצוע ההובלה על אלו המנויים בסעיף 35.

דברי הסבר

פרק רביעי
ענינו של הפרק "שטר מטען"; הפרק מתייחס לשטר ולמסמכים אותם צריך נהג משאית לשאת עימו בזמן הובלה.

שינוי תנאים 37. מוביל ומזמין הובלה רשאים לשנות את התנאים שבשטר המטען, ובלבד שנתקיימו הוראות סעיפים 34 ו-35 ושלא ישונו תנאים אלה:

(1) תנאי השולל או המגביל את אחריות המוביל כלפי המזמין מעבר להוראות חוק זה;

(2) תנאי המקנה למוביל זכות לבטל את שטר המטען או לשנות את תנאיו באופן חד צדדי או תנאי המביא בדרך אחרת להפקעת שטר המטען או חלק ממנו או לביטול או להפקעה של זכות מזכויות מזמין ההובלה לפיו, זולת אם הביטול או ההפקעה כאמור מותנים בהפרת התחייבות המזמין לפיו;

(3) תנאי המתנה את השימוש בזכות מזכויות מזמין ההובלה, הנובעת משטר המטען, בהסכמת המוביל או אדם אחר מטעמו;

(4) תנאי המוסר סכסוך בין הצדדים לבוררות חובה כשעל קביעת הבורר או הבוררים יש לאחד הצדדים השפעה גדולה מזו שיש לצר האחר.

שטר מטען כללי 38. (א) מוביל ומזמין הובלה רשאים להתום על שטר מטען כללי לתקופה שתיקבע בשטר, ובלבד שבידי המוביל ומזמין ההובלה יהיו כל אלה:

(1) עותק משטר המטען הכללי, חתום בידי הצדדים;

(2) רשימה של ההובלות שבוצעו, לפי מועדים ומספרי המשאיות, ופרטים כאמור בסעיף 35;

(3) שטר מטען מיוחד בנוסח שאישור המפקח בהודעה לפי סעיף 34, שנערך על פי שטר המטען הכללי לגבי כל הובלה במשאית; השטר ייחתם על ידי המוביל או על ידי המוביל ומזמין ההובלה ביחד.

(ב) מוביל ימסור לנהוג המשאית שטר מטען מיוחד לאותה הובלה כאמור בסעיף קטן (א)3. ושטר המטען המיוחד יהיה בכל עת ההובלה בידי נהוג המשאית.

אחריות מוביל ומזמין ההובלה 39. (א) מוביל לא יורה ולא יניח לאדם לנהוג במשאית בניגוד להוראות חוק זה או הוראות בדבר מטען חורג, עומס יתר במשאית והובלת טובין אסורים.

(ב) כל מקום שהוראות חוק זה מטילות חובה על נהוג בכלי רכב, תחול האחריות לקיום החובה גם על המוביל, אלא אם המוביל יוכיח כי הנהוג פעל בלי ידיעתו והסכמתו וכי נקט בכל האמצעים הסבירים כדי למנוע את ביצועה.

(ג) הוראות סעיף קטן (א) בדבר קיום הוראות כל דין בענין עומס יתר, מטען חורג והובלת טובין אסורים על ידי מוביל יהולו גם על מזמין ההובלה, אלא אם יוכיח כי המוביל או הנהוג בכלי הרכב פעל בלי ידיעתו והסכמתו.

שמירת דינים 40. הוראות חוק זה באות להוסיף על כל דין ולא לגרוע מהן.

ביצוע ותקנות 41. (א) שר התחבורה אחראי לביצועו של חוק זה והוא רשאי, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצוע.

(ב) תקנות בנוגע להובלת חומרים מסוכנים יותקנו גם בהסכמת השר לאיכות הסביבה.

חבר הכנסת פניני בדש